

Uchwała nr 412/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 11 czerwca 2015 r.

**w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie o ponowne
rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „europeistyka” prowadzonym
na Wydziale Studiów Europejskich na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu
ogólnoakademickim**

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku **Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „europeistyka” prowadzonym na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim **nie uzasadniają zmiany warunkowej oceny**, wyrażonej w Uchwale Nr 108/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 lutego 2015 r.

W Uchwale Nr 108/2015 sformułowano następujące zarzuty odnosząc się do kryteriów:

1) Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji:

a) kierunkowe efekty kształcenia zostały przyporządkowane do przedmiotów z tzw. głównego kanonu, natomiast efekty specjalnościowe do przedmiotów specjalnościowych. W rezultacie nie można dokonać oceny spójności kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia, gdyż Uczelnia nie opracowała przedmiotowych efektów kształcenia.

Ponadto efekty kształcenia Uczelnia przypisała do następujących dziedzin: nauk społecznych i dyscypliny „nauki o polityce”; nauk humanistycznych i dyscypliny „historia”; nauk ekonomicznych i dyscypliny „ekonomia”. Opis zakładanych kierunkowych efektów kształcenia uwzględnia wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne właściwe dla kierunku „europeistyka”, jednakże na specjalności „eurologistyka” efekty specjalnościowe wykraczają poza zakres zdefiniowany w efektach kierunkowych (np. KS_W03, KS_U03, KS_U04, KS_K03);

b) prace dyplomowe nie są sprawdzane w systemie antyplagiatowym, a ponadto część tematów prac dyplomowych nie przystaje do kierunku studiów (np. „Logika asekuracyjna transportu morskiego”, „Analiza transportu towarowego w aspekcie przetrwania i rozwoju PKP Cargo S.A.”, „Usprawnienia organizacji procesu produkcyjnego wentylatorów”, „Choroby zawodowe w europejskim i polskim prawie pracy”, „Analiza organizacji i procesów logistycznych w magazynie”, „Stres w pracy Policji”, „Ogólna charakterystyka transportu samochodowego”). Widoczne są słabości metodologiczne prac dyplomowych zarówno w fazie konceptualizacji zamierzenia badawczego, jak też jego realizacji. Uczelnia powinna udoskonalić procedury dyplomowania (wybór tematów, opracowanie recenzji, nadzór merytoryczny);

c) w odniesieniu do prac etapowych słabymi stronami są metodologia oraz posilkowanie się literaturą. Brak jest również adnotacji nauczyciela o wartości poszczególnych prac, jak również uzasadnienia wystawionej oceny.

Stanowisko Uczelni

Ad. a) Wnioskodawca powołał się na stwierdzenia zawarte w raporcie Zespołu oceniającego PKA z wizytacji, w którym napisano m. in.: „Szczegółowe sposoby pomiaru i oceny efektów kształcenia zostały określone w sylabusach przedmiotów”, „W sylabusach określono sposób weryfikacji zakładanych efektów przedmiotowych. Przewidziano takie formy weryfikacji jak egzaminy, zaliczenia, raporty, projekty, aktywność na zajęciach. Przedstawiono rodzaj egzaminu: pisemny, ustny, testowy. Analiza sylabusów pozwala uznać, że system weryfikacji efektów przedmiotowych pozwala na ich weryfikację”, „Na studiach drugiego stopnia stosuje się przejrzysty system oceny efektów kształcenia na poziomie rozwiązań systemowych, procedur. Na poziomie kart przedmiotów stwierdza się szereg uchybień, które jednak nie rzutują silnie negatywnie na proces kształcenia”. Dlatego zawarte w uchwale PKA zastrzeżenia nie powinny determinować przyznania oceny warunkowej w sytuacji generalnie pozytywnej oceny weryfikacji założonych efektów kształcenia.

Wnioskodawca nie odniósł się do zarzutu, że na specjalności „eurologistyka” część efektów specjalnościowych wykracza poza zakres dziedzin i dyscyplin, do których odniesiono kierunkowe efekty kształcenia. Poinformował natomiast, iż specjalność ta jest wygaszana.

Ad. b) Prace dyplomowe nie są sprawdzane w systemie antyplagiatowym, bowiem obowiązek ten został wprowadzony dopiero ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Ale w Uczelni funkcjonują inne „mechanizmy weryfikacji autentyczności pracy”, w tym zwłaszcza bezpośredni kontakt promotora z seminarzystą. Obecnie w Uczelni jest wdrażany system antyplagiatowy wspomagający weryfikację prac dyplomowych.

Podkreślono również, że stwierdzenie, iż część prac nie przystaje do ocenianego kierunku, jest nieostre, bo sugeruje, że jest to wielkość znacząca. Tymczasem prace takie są nieliczne, w większości realizowane na wygaszanej specjalności „eurologistyka”. Jest to, zdaniem Uczelni, podstawa do wyłączenia tych prac spod oceny jakości procesu dyplomowania. Także stwierdzenie, że poziom metodologiczny prac dyplomowych jest słaby, jest stwierdzeniem ogólnikowym, które nie może być podstawą do wystawienia warunkowej oceny programowej.

Ad. c) Uczelnia dokonała powtórnej analizy prac etapowych sprawdzonych przez Zespół oceniający w trakcie wizytacji. Ocena ta nie potwierdziła ogólnikowych zarzutów sformułowanych w uchwale Prezydium PKA. Potwierdza się natomiast opinia Zespołu oceniającego, że: „zapewniona jest możliwość pomiaru i oceny efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, co znajduje wyraz w pracach etapowych, praktykach studenckich, bieżącym zaliczaniu zajęć oraz w procedurze dyplomowania”.

Stanowisko Prezydium PKA

Wnioskodawca nie dołączył do wniosku dokumentacji świadczącej o opracowaniu przedmiotowych efektów kształcenia, podał natomiast cytaty z raportu Zespołu oceniającego świadczące o zamieszczeniu efektów przedmiotowych w kartach przedmiotów. Analiza odpowiednich fragmentów kart przedmiotu wskazuje jednak jednoznacznie, że treści efektów zamieszczonych w kartach powtarzają odpowiednie treści efektów kierunkowych, bez próby dostosowania tych efektów do specyfiki poszczególnych przedmiotów i zajęć. Nadal zatem niemożliwe jest dokonanie oceny spójności kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia. **Ten zarzut należy zatem podtrzymać.**

Wnioskodawca uznał zarzut braku systemu antyplagiatowego w trakcie wizytacji, stwierdził jednak, że obecnie system ten jest wdrażany. Należy także podtrzymać zarzut braków metodologicznych w procesie dyplomowania, jak również braku merytorycznego nadzoru w zakresie doboru tematów prac dyplomowych. Świadczą o tym niedoskonałości w procedurze doboru i określania tematów prac dyplomowych, nieprawidłowości w konstrukcji prac i skromna literatura przedmiotu (w tym śladowe jedynie wykorzystywanie literatury obcojęzycznej), a także nieefektywność procesu recenzowania prac w odniesieniu do części prac analizowanych w raporcie Zespołu oceniającego. Dopiero na skutek oceny zawartej w raporcie Władze Uczelni powołały komisję, która miała dokonać analizy zakwestionowanych prac dyplomowych i etapowych. Komisja nie uznała zarzutów Zespołu, ale równocześnie nie podjęła merytorycznej polemiki w tych kwestiach, jakie zostały podniesione w raporcie. W takiej sytuacji **brak jest podstaw do wycofania zarzutu.**

Wniosek: z uwagi na podtrzymanie zarzutów dotyczących celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji, nie ma podstaw do zmiany oceny tego kryterium.

2) Program studiów:

treści programowe, formy zajęć i metody dydaktyczne nie zawsze tworzą spójną całość, bowiem karty przedmiotów nieprecyzyjnie określają metody nauczania, organizację zajęć, sposób weryfikacji efektów kształcenia. W konsekwencji nie jest spełniony wymóg określony w § 4 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia w odniesieniu do konieczności określenia sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Ponadto nie wszystkie karty przedmiotów zawierają określenie wymagań wstępnych lub są zbyt rygorystyczne z uwagi na usytuowanie przedmiotu w strukturze programu studiów.

Stanowisko Uczelni

Wnioskodawca stwierdził, że uchybienia wskazane w uchwale Prezydium PKA oraz uprzednio także w raporcie Zespołu oceniającego – zostały usunięte bezpośrednio po zakończeniu wizytacji.

Stanowisko Prezydium PKA

Z analizy dokumentacji dołączonej do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wynika, że wskazane w uchwale Prezydium PKA braki i nieścisłości zostały usunięte jedynie częściowo, ponieważ:

- nadal aktualny jest zarzut braku aktualnej literatury do przedmiotu „Polityka społeczna w UE”;
- do karty przedmiotu „Metodologia badań społecznych” wprowadzono co prawda obowiązek przeprowadzenia badania pilotażowego w wybranym przedsiębiorstwie jako warunek zaliczenia przedmiotu, jednakże kryteria zaliczenia przedmiotu na odpowiednią ocenę zostały tak skonstruowane, że umożliwiają uzyskanie zaliczenia bez spełnienia wymogu przeprowadzenia takiego badania;
- karta przedmiotu „Demokracja w Europie” dopuszcza egzamin ustny lub pisemny jako metodę weryfikacji wszystkich efektów, w tym umiejętnościowych;
- w sylabusach seminariów magisterskich została uzupełniona literatura, ale stanowią ją głównie pozycje dotyczące metodyki pisania pracy dyplomowej; natomiast literaturę dotyczącą metodologii nauk społecznych stanowią pojedyncze prace;
- w karcie przedmiotu „Europejskie ruchy polityczne” sformułowano wymaganie wstępne w postaci zaliczenia przedmiotu „Najnowsza historia polityczna”, który ma charakter fakultatywny;

- karta przedmiotu „Stosunki polityczne w Europie Centralnej i Wschodniej” zawiera treści dotyczące historii Rosji i jej relacji międzynarodowych, natomiast brak jest treści dotyczących innych państw Europy Centralnej i Wschodniej. Ponadto efekty kształcenia zostały zmodyfikowane w sposób mechaniczny (przez zamieszczanie brakujących elementów), bez wglądu w merytoryczną zawartość opisu poszczególnych efektów.

Wniosek: z uwagi na podtrzymanie zarzutów dotyczących programu kształcenia, brak jest podstaw do zmiany oceny tego kryterium.

Z uwagi na podtrzymanie uprzednio sformułowanych ocen wymienionych wyżej kryteriów, **brak jest podstaw do zmiany warunkowej oceny programowej na kierunku „europeistyka” prowadzonym na poziomie studiów drugiego stopnia.**

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Wyższej Szkoły Gospodarki Krajowej w Kutnie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki